ИЮЛЬ — ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИШ ОЙИ

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 131 (4590).

5 ИЮЛЬ ЧОРШАНБА 1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ЎРИМИНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 4 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунлиги, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Оққўрғон	3,0	76,5
Калинин	1,0	64,3
Оҳангарон	3,2	52,2
Орджоникидзе	3,3	47,7
Янгийўл	3,8	37,9
Ўрта Чирчиқ	5,5	35,7
Бекобод	1,8	32,6
Бўка	1,7	32,0
Пискент	3,0	26,4
Юқори Чирчиқ	3,0	12,8
Бўстонлиқ	0,33	0,33
Область бўйича	2,8	31,0

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 4 ИЮЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Биринчи стун — ўрилган майдон гектар ҳисобида, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Оққўрғон	64,7
Пискент	56,9
Оҳангарон	51,0
Бўка	48,1
Калинин	47,9
Орджоникидзе	47,1
Юқори Чирчиқ	44,8
Ўрта Чирчиқ	42,8
Янгийўл	42,7
Бўстонлиқ	40,6
Бекобод	32,7
Область бўйича	47,2

Бундан бир ҳафта бурун фотом биримиз А. Абалян Оққўрғон р онидаги «Ленинобод» колхози бўлди. У колхоз аъзоларининг ғў парваришини қандай олиб бора ғанликларини ифодаловчи расмл олиб келди. Шулардан бирини с нинг эътиборингизга ҳавола қи ётмрмиз. Суратда: колхоз даласи ҳашаротга қарши дори сепаётг самолёт.

А. АБАЛЯН фотоси.

ҚАРДОШЛАРЧА БИРДАМЛИК

Люберецкдаги Ухтомский номли қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг коллективи 3 июлда Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Русни, унга ҳамроҳ бўлган Куба партия, давлат арбобларини қизғин ва самимий кутиб олди.

Ўртоқ Фидель Кастро Рус билан биргаликда КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, Москва область партия комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп, трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министри И. Ф. Синицин, Совет Иттифоқининг Куба Республикасидаги элчиси Н. П. Толубеев ҳозир бўлдилар.

Корхона директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. П. Попов завод бошқармасида самимий ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат вақтида мамлакатдаги қишлоқ хўжалик машинасозлигининг энг йирик заводларидан бирининг тарихи тўғрисида, тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини бажараётган коллективнинг меҳнат зафарлари ҳақида сўзлаб берди.

1964 йилда бу корхонада Кубада шакар қамишни йиғиштириб оладиган биринчи комбайнлар тайёрланган эди. Куба мутахассислари бу комбайнларга юксак баҳо бердилар. Ҳозирги вақтда 1964 йилда тайёрланган комбайн кўп жиҳатдан такомиллаштирилди. Бунинг натижасида юқори классли ўзи юрар машинани вужудга келтириш имконияти туғилди. Коллектив кубалик дўстларимизнинг заказн билан шу йилнинг охирида неча ўнлаб шундай машиналарни ишлаб чиқаради. Ўртоқ Фидель Кастро 1905 йил революциясининг қаҳрамони машинист А. В. Ухтомский ҳайкалини бориб кўрди. Завод шу кишининг номига қўйилган.

Ҳурматли меҳмон цехларда бўлди, ишчилар билан суҳбатлашди, корхонада ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалик машиналарини кўздан кечирди.

Ҳар иккала мамлакатнинг давлат байроқлари ва табрик транспарантлари билан безатилган завод майдонида Совет-Куба дўстлиги митинги бўлди.

Куба Республикаси билан СССРнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Завод партия комитетининг секретари В. П. Литвин Кубалик ҳурматли меҳмонларни табриклаб, совет кишиларининг куба халқи билан дўстлик ва қардошларча бирдамлик туйғуларини изҳор қилди.

Қуйиш цехининг формовкачиси А. И. Капирин ва пармаловчиси комсомол аъзоси В. Бутурлова ўртоқ Фидель Кастрони табриклаб нутқ сўзладилар.

Митингда самимий кутиб олинган ўртоқ Фидель Кастро нутқ сўзлади.

(ТАСС).

СОВЕТ-КУБА ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бош министри Фидель Кастро Рус 3 июлда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати шарафига Куба Республикаси элчихонасида қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари, СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари, министрлар, СССР давлат комитетларининг раислари, фан ва маданият арбоблари, учувчи-космонавтлар, ҳарбий саркардалар, совет жамоатчилигининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

Фидель Кастрога ҳамроҳ бўлиб келган Куба Республикаси партия ва давлат арбоблари ҳам қабул маросимида қатнашдилар.

Меҳмонлар орасида Совет Иттифоқидаги бир қанча дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам бор эдилар.

Қабул маросимида Фидель Кастро Рус ва А. Н. Косигин ўртоқлар нутқ сўзладилар. Уларнинг нутқлари қарсаклар билан кутиб олинди.

Қабул маросими қардошларча, самимий вазиятда ўтди.

(ТАСС).

КУМУШ ШОДАЛАР

(ЛАВҲА)

Туш пайти. Қилт этган шабада йўқ. Офтобнинг қизиган тандирдек тафти жазиллаб юзга уради. Оёқ изидан эринибгина кўтарилган чанг марзадаги майсаларга қўнади.

Аммо, Орджоникидзе район Ленин номли колхознинг Анвар Исмоилхўжаев бошлиқ боғдорчилик бригадаси шийпонига боришингиз билан иқлим ўзгариб қолгандек туюлади. Шийпон атрофидаги толу-теракларнинг қуюқ сояси, сув тўла ҳовуздан кўтарилаётган салқинлик кишиларга ҳузур-ҳаловат бахш этади.

Дала шийпонининг бир томони кета-кетгунча олмазор. Шиғил-шиғил мевалар қуёш нурида кумуш шодалардек товланади. Мевасини кўтаролмай эгилиб турган новдалар вазмин тебранади, гўё манглай терини тўккан ўз боғбонларига таъзим қилаётгандай юзларида кумуш нурлар ўйнайди. Ҳа, ғуж-ғуж олмаларга кумуш табассум улашиш учун бригада аъзолари эрта кўкламдан пухта ҳозирлик кўрди. Қуриган, совуқ урган новдаларни буташди, вақтида дорилашди, ўғит беришди, суғоришди. Натижада олма гулининг тўкилишига йўл қўйилмади, текис ҳосил олишга эришилди.

Бригада аъзолари фақат боғдорчилик билан кифояланиб қолмай, шаҳарликларга сабзавот етиштириб беришда ҳам ўз улушларини қўшиб келишмоқда. Улар 18 гектардан зиёдроқ ерга сабзавот экинлари экиб, пиёз, помидор, бодринг, карам топширишда бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Бригада шу кунга қадар 35 тоннадан зиёд пиёз, 40 тоннага яқин карам, бодринг ва бошқа хил сабзавотларни шаҳарликларга етказиб беришди. 6 гектарга экилган помидор ўтоқдан чиқарилди. Сабзавотнинг барча туридан олинган мажбуриятни ортиғи билан адо этиш учун Т. Жўраева, Ж. Султонова, Г. Ўсалбоева, С. Мадраҳимова каби бригада қизлари астойдил меҳнат қилишмоқда. Айниқса С. Қосимов, М. Абдунанмов каби сувчилар шу кунларда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Шунингдек бригада аъзолари давлатга кумуш тола топширишда яхшигина муваффақиятларни қўлга киритишди. Бу йил бригадага 13 қути пилла уруғи берилган эди. Бригада жонкуярларининг ғайрати туфайли пилла плани 137 процент бажарилди. Ўрта ҳисобда ҳар қути уруғдан давлатга 77 килограммдан кумуш тола топширилди. Айниқса, Жамила Ҳусанова, Қосимовалар ўз маҳоратларини кўрсатишди. Улар ҳар қути уруғдан 91—97 килограммдан пилла етиштиришди.

Бригадада бундай азаматлар кўп. Айниқса Мадамин Мадраҳимовнинг хизматлари мақтовга лойиқ: у ёзу-қиш дала шийпонига қараб туради, бундан ташқари, бригада олмазорини парвариш қилади.

Яшнаб турган сабзавот экинларини, шовул-шовул ҳосил солган олма шоҳларининг кумуш шодалари нурга бурканиб турганини кўрган ҳар бир киши, бригада аъзоларининг юбилей йилида катта меҳнат ютуқларини қўлга киритиб, юрт олдида юзлари ёруғ бўлишларига ишонади.

Э. МУҲАМЕДОВ.

АСАЛ ЙИҒИШ БОШЛАНДИ

Тошкент шаҳар савдо шаҳобчаларига янги «ҳосил» асали тўлдирилган дастлабки фляғалар келтирилди. Бу хушбўй маҳсулот Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли Тошкентдаги ихтисослаштирилган совхознинг тажрибали асаларичиси Д. Ф. Демьяненконинг асалари қутиларидан келтирилди. Унинг асаларилари баҳор фаслида Сирдарё яқинидаги чўл зонасида бўлди.

Министрликнинг асаларичилик хўжаликларида асалари оилаларининг сони икки баравар кўпайди. Ҳозир бу ерда уларнинг сони 14 мингдан ошади. Асаларичилар бу йил давлатга 70 тонна, ўтган йилдагидан ўн тонна кўп асал топширишни мўлжалламоқдалар.

(ЎзТАГ).

МУЗОКАРАЛАР ТУГАЛЛАНДИ

4 июлда Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ А. Н. Косигин Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг бош министри ўртоқ Фидель Кастро Рус ва Куба Компартияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси, Куба Республикаси революцион ҳукуматининг министри ўртоқ Карлос Рафаэл Родригес билан учрашдилар.

Ўртоқларча дўстона суҳбат давомида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Куба Коммунистик партияси ўртасидаги қардошларча алоқаларини янада кучайтириш тўғрисида, Совет Иттифоқи билан Куба Республикаси ўртасида дўстлик ҳамда ҳамкорлик муносабатларини ҳар томонлама ривожлантириш ҳақида фикрлашиб олиш тугалланди. Халқаро аҳвол ва социализмни, коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракатини мустаҳкамлаш, тинчлик иши ва халқларнинг социал тараққиёти манфаатларини кўзлаб ўзаро ҳамкорликнинг актуал масалаларини қараб чиқиш ҳам тугалланди.

Музокаралар вақтида Совет-Куба қўшма ахбороти тексти келишиб олинди. (ТАСС).

МАРРА — 40 ЦЕНТНЕР

ПИСКЕНТ РАЙОНИДАГИ «ГУЛИСТОН» КОЛХОЗИНИНГ ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАРИ

Юбилей йили вахтасида туриб меҳнат қилаётган Пискент районидаги «Гулистон» колхози аъзолари ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, оширилган янги мажбурият қабул қилдилар. Ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта етиштиришга бел боғланди.

Шу муносабат билан мухбиримиз колхоз раиси Ислиддин ҲАЙДАРОВ билан учрашди. Қуйида раис билан қилинган суҳбат босилмоқда.

— Дастлабки якунлар нималардан иборат?

— Мўл ҳосил етиштиришнинг ҳал қилувчи даврига қадам қўйдик. Июль бошланди. Ёз чилласининг энг қизиган кунлари. Шундай дамларда тонг эрта ёришади. Далада иш қизиб, авжига чиққан пайтда қуёш уйғониб, меҳнат аҳли билан саломлашади.

Шундай долзарб дақиқаларда пахтакор бир дақиқа орқасига қарайди. Чопиқдан чиққан, культивация қилинган, кечаси билан қониб сув ичган ғўзалар эрталабки майин шабадада аста силкинади. Ўзини тарбиялаб вояга етказаётган инсонга қарздордек таъзим қилади.

Шундай пайтда қувончдан чуқур нафас олиб, кўклам ва баҳорда рўй берган қийинчиликларни унутиб, ғўзага бўлган муҳаббатимиз яна ҳам ошиб кетади...

Май, июнда ишга зўр бердик. Ёмғир, дўлга қарши тўхтовсиз курашдик. Экинларни қатқалоққа бостирмадик. Чопиқни тез ва соз ўтказдик. Бегона ўтларни юлиб ташлаб, минерал ўғит солдик. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бир ярим баравардан кўпроқ меҳнат қилдик. Оқибатда бир минг гектар пахта майдонимиздаги кўчатларнинг ривожи анча тезлашди, ёппасига гулга кирди.

— Оширилган мажбуриятни бажаришда қандай резервлар бор?

— Янгийўллик эллик центнерчиларнинг ватанпарварлик ташаббусларини газеталардан ўқиб, жуда хурсанд бўлдик. Орадан бир неча кун ўтгач, районда илғор пахтакорларнинг йиғилиши бўлди. Шунда колхозимизнинг тажрибали деҳқонлари сўзга чиқиб, ўзлари раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳар гектар ердан эллик центнердан «оқ олтин» топшириб, янгийўлликлардек ишлашга аҳд қилганликларини айтишди. Бу гап кўпчиликка маъқул тушди.

Орадан кўп ўтмасдан колхозимизда ҳам эллик центнерчилар ҳаракати кенг муҳокама қилинди. Комилжон Алиев бошлиқ бригада 205 гектар, Абдураим Эргашев бошлиқ бригада 120 гектар, Манноп Мусаев бошлиқ бригада 192 гектар, Исмоилжон Ғуломов бошлиқ бригада 90 гектар ернинг ҳар гектаридан эллик центнердан пахта етиштиришга қарор қилишган. Колхознинг қолган саккиз бригадасида ҳар гектар ердан 35—40 центнердан «оқ олтин» топшириш юзасидан меҳнат қилиш қизғин тус олди. Оширилган мажбуриятлар ҳисобига колхоз кўплаб «оқ олтин» етиштириб беради.

Эндиликда даламиздаги ишлар юксак мажбуриятни бажаришга қаратилган ҳолда олиб борилаётир. Ҳар бир бригада ва звенода мусобақа авж олди. Қисқа вақт ичида паст ғўзаларимизнинг парваришини яхшилаб, олдингилар қаторига етказай, деб қолдик. Ўтган ойлар ичида қатор оралари икки марта озиқлантирилди, уч марта комплекс парваришдан чиқарилди. Ғўза зараркунандаларига қарши тўхтовсиз кураш олиб боряпмиз. Кечалари жойларда машъаллар ёқиб, кўсак қурти йўқотилмоқда.

Биз июлни ҳосил тўплаш зарбдор ойлиги, деб эълон қилдик. Шунга мувофиқ ғўза қатор ораларида ишлаётган колхозчилар сони кўпайтирилди. Тракторларнинг ишлаши яхшиланмоқда. Тупроқни юмшоқ тутиш ва ниҳолларнинг илдиз олиб, кўпроқ ҳосил тўплашига эътиборни қаратяпмиз. Культиваторларнинг иш органлари яхши ишлаб турипти. Қатор оралари 40—45 сантиметр кенгликда, 15—18 сантиметр чуқурликда юмшатилмоқда.

Далаларга минерал ўғит солиш йиллик нормасини анча барвақт тамомладик. Эндиликда гўнгни майдалаб, қатор ораларига соляпмиз. Ҳар йили чириган гўнг солиш ҳақида гап бўларди. Бироқ, бу иш амалда кўп бригада бошлиқларининг айби билан бажарилмасдан қолаверарди. Энди бундай хатога чек қўйдик. Ҳар гектар ерга бир тоннадан майдаланган гўнг соляпмиз. Бу иш ниҳоясига етказилгач, ғўзага шарбат беришни ҳам бошлаб юборамиз.

Ҳосилдорликни оширишдаги муҳим резервлардан бири — ўтган йилга нисбатан кўчатларнинг кўплигидир. Ўртача 85—90 минг туп кўчат сақлаб қолишга сувчи ва механизаторларнинг эътиборини қаратяпмиз.

— Зарбдор ойликда сувчининг ролига қандай баҳо берасиз?

— Бизда сувчилар ғоят қадрланади. Меҳнатларига юксак баҳо берилади. Айниқса бу йил улар зўр матонат кўрсатиб ишламоқдалар. Шу сабабли ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ғўзаларимиз эллик процент кўп сув ичди. Иш икки сменада олиб бориляпти. Кунига 60—65 гектар ердаги ғўза сувдан чиқарилмоқда. Шу рақамдан ҳам кўриш мумкинки, хўжаликдаги 68 сувчининг деярлик ҳаммаси нормасини ошириб бажаряпти. 0,60 ўрнига бир гектарга етказиб ғўзани суғоришмоқда.

Биз ғўзани кўпроқ тунда суғоришга ҳаракат қиляпмиз. Бунинг аҳамияти ниҳоятда катта. Кундузги сувга қараганда тунда суғорилган ғўзалар ҳа деганда чанқамайди, тўрт-беш кун кечикиб сув талаб қилади.

Эгатларга сув жилдиратиб оқизиляпти. Бу билан тупроққа солинган ўғитнинг кучи кўчатларга сингмоқда. Минерал ҳам, маҳаллий ўғит ҳам қимматли. Сувни тез оқизиб, унинг кучини зовурга оқизиб юбориш деҳқончиликка ётдир.

Сувчиларнинг унумли ва сифатли ишлашлари учун барча шарт-шароит мавжуд. Сувчилар иссиқ овқат, устки кийимбош, фонарлар билан таъмин этилган.

Бизда бир ярим гектар ерни сифатли суғорган сувчиларни «биринчи класс сувчилари» деб аташади. Уларга қўшимча 20 процент, иккинчи класс сувчиларга эса 10 процентдан ҳақ ёзилмоқда. 10 кунликда сувчиларнинг ишини яна кўриб чиқамиз. Энг яхши сувчиларга эса қўшимча ҳақларидан ташқари яна 50 процент ҳақ ёзишни жорий қилганмиз. Сувчи ишлаган звено йил охирида планини ошириб бажарса ундай сувчиларга ҳар бир тонна топширилган пахта ҳисобига 3 сўмдан пул қўшилади.

Бу ўринда тажрибали сувчи Пардабой Каримовни мисолга олайлик. Ўтган йили баракали ишлади. Сувни илғор агротехника талаблари асосида қўйганлиги учун звено планини ошириб бажарди. Шунинг эвазига унинг даромади ҳам чакки бўлмади, 3200 сўмга тўғри келди. Ҳозир ойига 190—200 сўм маош оляпти.

Биз ғўзаларни июлда қийгос кўсаклатиб оламиз. Шу мақсадда икки марта комплекс ишлов берамиз. Бир ярим маротаба чириган гўнг соламиз. Ғўзаларнинг талабига қараб камида икки марта суғорамиз.

Наманган область пахтакорларининг чақириғида ҳар бир кунни, ҳар бир соатни пахта далаларида меҳнат қилишга, қўлимизда бор бўлган барча имкониятлардан, резервлардан тўлароқ фойдаланишга, бутун куч-ғайратимизни ва тажрибамизни ҳар бир туп ғўзада мўл ҳосил тўплашга сафарбар қилиш зарурлиги алоҳида қайд қилинади. Наманганликларнинг чақириғи ғайратимизга-ғайрат қўшиб юборди. Биз шунга амал қиламиз. Ишни асло бўшаштирмай зиммамизга олган социалистик мажбуриятни бажарадиган миқдорда юқори ҳосил етиштирамиз.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимлик моддалари кимёси институтида алколоидлар ҳосил қилиш борасида самарали тадқиқотлар олиб борилмоқда. Суратда: тажриба-технология лабораториясининг илмий ходимларидан техника фанлари кандидати Х. Орипов ва Ш. Қорабоев иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

*

Зоир Шерматовнинг номини Чирчиқ пойафзал фабрикасининг ишчилари ҳурмат билан тилга олишади. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган бу илғор ишчи меҳнат вахтасида гуруҳ ишлаб нормани 120—130 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: Зоир Шерматов иш устида.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ТЕМАТИК КЎРГАЗМА

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасида мамлакатимиз ва жаҳондаги йирик воқеаларга, машҳур саналарга бағишлаб тематик стендлар ташкил этилиб турилади.

Маълумки, яқинда КПСС Марказий Комитети май Пленуми «Партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу тадбирни юксак савияда амалга ошириш учун бутун мамлакатимиз бўйлаб тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. «Правда» газетаси 24 июндаги бош мақоласида «Ҳужжатларни алмаштиришга тайёргарлик ва уни ўтказиш чоғида ташкилий сиёсий ва тарбиявий ишнинг хилма-хил воситалари ва методларидан тўлароқ фойдаланиш лозим» деб таъкидлади.

Кутубхона коллективи ва маъмурияти партиямизнинг ана шу тадбир ва чақириқларига амал қилиб, ташкилий-сиёсий ва тарбиявий ишнинг воситаларидан бири сифатида партия ҳужжатларини алмаштириш мавзуида стенд уюштирдилар. Стенддан КПСС XXIV съезди материаллари, КПСС Программаси ва устави, Марказий Комитети май Пленуми материаллари ва партия интизоми ва қурилишига оид хилма-хил китоб ва журналлар ўрин олган.

Стенддаги материалларни китобхонлар қизиқиш билан ўқимоқдалар.

С. МЕЛИЕВ.

ЮКСАК НОМ — ЮКСАК ТАЛАБ

Областимиз саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларида социалистик мусобақанинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат тантанаси учун кураш бир неча йиллардан буён кенг кўламда давом этмоқда. Шундай юксак номни қозонишга астойдил бел боғлаган коллективлар ўз фаолиятларининг барча техник-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ишчиларни коммунистик меҳнат руҳида тарбиялашга катта эътибор бердилар.

Шунинг учун ҳам бундай коллективлар меҳнатда катта-катта зафарларни қўлга киритишяпти. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш қатори таннархини арзонлаштириш, сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд асбоб-ускуналар паркидан ишни кўзини билиб фойдаланишга муваффақ бўлмоқдалар. Ҳозир областимиз шаҳар ва районларида 38 коллектив ана шундай ном эгаларидир. Улар орасида Ангрен ГРЭСи ва Фарҳод ГЭСи, Янгийўл экспериментал колбаса заводи, Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг контрол юк ташув бюроси, Тошкент шаҳар ободонлаштириш бошқармасининг асфальт-битум заводи, «Қибрай» водопровод иншооти, 6 та давлат ва кооператив савдоси корхонаси, 3 та босмахона ва бошқа маданий-маиший, соғлиқни сақлаш муассасалари бор.

Уларнинг ҳаммаси областимизнинг пешқадам коллективлари ҳисобланишади. Давлат планларини муттасил ошириб адо этишяпти, тармоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқмоқдалар. Уларда тарбиявий иш, ишчи-хизматчиларга маданий ва маиший хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилган.

Бу коллективларнинг кўпчилигида, айниқса, КПСС Марказий Комитетининг социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш ва ВЦСПС XII Пленуми қарорларидан сўнг мусобақанинг янги-янги формалари вужудга келди. Айрим ишчилар, цехлар, участкалар ва бўлимлар ўртасида ўзаро мусобақалашиш учун шартномалар тузиш кенг ёйилди. Етакчи касб эгалари ўртасида ўз ҳунарлари бўйича энг моҳир ишчи номини олиш учун конкурслар ўтказиладиган бўлди, шахсий комплекс ижодий планлар олиш йўлга қўйилди.

Масалан, Ангрен давлат район электр станциясида ёқилги-транспорт ва қозон цехлари, турбина ва электр цехлари ўзаро мусобақалашиш ҳақида шартномалар тузишган. Бундан ташқари, бригадалар, вахталар, айрим ишчилар ўртасида ҳам мусобақа шартлари белгиланган. Цехлар мусобақаси натижалари ҳар ойда бир марта якунланади. Пешқадамларга бериш учун иккита кўчма Қизил байроқ таъсис этилган.

Бригадалар ва вахталар ўртасидаги мусобақа натижалари ҳар ўн кунда бир марта цех касаба союз комитетлари ва маъмурияти томонидан якунланади. Мусобақа ғолибига кўчма қизил вимпел берилади. Касаба союз группалари йиғилишларида айрим ходимлар ўртасидаги мусобақа натижалари якунланади. Станцияда етакчи касблар бўйича мусобақа ташкил этилган. Уч ой давомида энг яхши меҳнат кўрсаткичига эришган ишчига ўз касби бўйича цехнинг энг яхши ишчиси номи берилади. Агар ишчи цехда олти ой мобайнида биринчи ўринни олса, унга корхонанинг энг яхши ишчиси деган ном берилади.

Станцияда мусобақанинг ошкорлиги яхши йўлга қўйилган. Унинг ҳар ўн кунлик ва ҳар ойлик якунлари цехлар ишчи-хизматчиларининг умумий йиғилишларида, касаба союз группаларида муҳокама қилинади, радио орқали, деворий газеталар, кўрсаткичлар тахталари орқали маълум қилинади. Илғор коллективлар ва ишлаб чиқариш пешқадамларининг номи ёзиладиган Ҳурмат Тахтаси ва Китоби бор. Хиёбонларда коллективларнинг ва айрим энергетикларнинг социалистик мажбуриятларини, меҳнатда эришган ютуқларини акс эттирувчи стендлар, фотомонтажлар яхши жиҳозланган.

Ҳозирги вақтда 1375 ишчи-хизматчидан 1285 киши индивидуал ва бригада мусобақасида қатнашмоқда. 1003 киши эса коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни олишга сазовор бўлди.

Янгийўл экспериментал колбаса заводи коллективи 1960 йилнинг декабридан буён коммунистик меҳнат коллективи деган юксак номни оқлаб келмоқда. Корхона ишчи-хизматчилари ҳар йили зиммаларига юксак мажбуриятлар оладилар ва уларни барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажариб, республика социалистик мусобақасида кўпинча ғолиб чиқишмоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида пландагидан ташқари 150 тоннадан кўпроқ колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарган коллектив бу йилнинг ўтган ойларида ҳам самарали меҳнат қилди. Маҳсулот реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, фойда олиш топшириқлари зиёдаси билан адо этилди. Маҳсулот таннархини камайтиришда ҳам дуруст натижаларга эришилди.

Корхона касаба союз ташкилоти ва хўжалик раҳбарлари ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш юзасидан катта ишларни амалга оширмоқдалар. Рационализаторлар ва ихтирочилар ўзларининг ижодий изланишлари билан компрессор бўлимини реконструкция қилдилар, унга автоматик воситалар ўрнатишди. Қиймани тузлаб совутиш системаси қайта ускуналанди.

Заводда ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш ва иқтисод қилиш режими жамоат кўриги ҳамон давом этмоқда. Бу кўрикка актив қўшилган коллектив 1971 йилда 245 куб метр ўтин, 16 минг 600 киловатт-соат электр энергияси, 258 гегакалорий иссиқлик энергияси тежади. Қўшимча харажатлар қилмасдан ички резервлар ҳисобига нормативдагидан ташқари 165 минг сўмлик колбаса маҳсулотлари тайёрланди.

Заводда меҳнат яхши ташкил этилган. Техник асосланган нормалар 100 процентни ташкил этади. Ишлаб чиқариш нормасини бажармаётган бирор ишчи йўқ. Иш жойларининг 62 проценти меҳнатни илмий уюштириш типовой лойиҳаси асосида ташкил этилган. Асбоб-ускуналарнинг, кунлар ва сменалар орасида бекор туриб қолишга барҳам берилган. Ишлаб чиқариш доим бир меёрда боради. Ишчи-хизматчилар учун маданий-маиший шароитларни яхшилаш, тарбиявий ишларни кучайтириш натижасида кадрларнинг қўнимсизлиги 5,2 процентга келтирилган.

Коммунистик меҳнат коллективи номи берилган асфальт-битум заводи, Чирчиқ босмахонаси ва бошқа қатор корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда ҳам социалистик мусобақа пухта ташкил этилган.

Чирчиқдаги 132-дорихонада мижозларга хизмат кўрсатишнинг янги, ўнғай усулларини қўлланишга катта эътибор берилмоқда. Бундан мақсад беморларга иложи борича кўпроқ қулайликлар туғдириш, уларга дори-дармонлар тайёрлаб бериш жараёнини тезлаштиришдир. Коллективда технологик жараённи механизациялаш муваффақиятли амалга оширилган. Дорихонага келганларни кутдириб қўймаслик ёки дори учун қайта келишга мажбур қилмаслик учун кенгроқ тарқаладиган дорилар кўпроқ тайёрлаб қўйилади.

Агар дорихонада зарур дори бўлмаса, уни қидириб келган кишининг уй адреси олиб қолинади. Дори келгач, дарҳол унга маълум қилинади. Айрим категориядаги беморларга хизмат кўрсатишнинг янги тартиби жорий қилинган. Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва оғир дардга учраган гражданларга, агар улар ёлғиз бўлса, дори-дармонлар уйларига етказиб берилади.

Лекин коммунистик меҳнат коллективи номини олган айрим корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда социалистик мусобақани ташкил этишда катта камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Айниқса, бу «Ташхозкультторг»га қарашли магазинларга тааллуқлидир. Бу ташкилотнинг учта магазинига коммунистик меҳнат коллективи номи берилган. Уларда 107 киши ишлагани ҳолда фақатгина 17 сотувчи коммунистик меҳнат зарбдоридир. Белгиланган Низомга мувофиқ эса коллектив аъзоларининг ками билан учдан икки қисми коммунистик меҳнат зарбдори бўлиши керак. Айрим муассасаларда аҳвол бундан ҳам ачинарлидир.

Коммунистик меҳнат корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари ҳар соҳада пешқадам бўлишлари керак. Бунинг учун эса аввало ташкилий-тарбиявий ишларни ҳар томонлама яхшилашлари, мусобақани пухта ташкил этишлари ҳамда унинг куч-қудратидан моҳирона фойдаланишлари зарур.

Коммунистик меҳнат тантанаси учун кураш янада авж олаверсин. Келажак разведкачилари номини олган коллективлар сафи кенгаяверсин. Жойлардаги хўжалик раҳбарлари, касаба союз ташкилотлари бу ватанпарварлик ҳаракатини ҳар томонлама кенгайтириш, унинг тарбиявий кучини ишлаб чиқаришни ривожлантириш, меҳнаткашларда коммунистик онглиликни шакллантириш, ишга коммунистик муносабатда бўлиш хислатларини ҳосил қилишга сафарбар этишлари керак.

К. РАҲИМОВ,
Тошкент область касаба союзлари Советининг инструктори.

СИФАТ БЕЛГИСИ УЧУН

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналарида юксак сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Бу ватанпарварлик ҳаракатига Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи ишчи-хизматчилари ҳам қўшилишган. Улар «Тўққизинчи беш йиллик — сифат беш йиллиги бўлсин» шиори остида меҳнат қилишяпти. Кўпгина машинасозлар маҳсулотни биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлимига топшириш ҳаракатида қатнашмоқдалар.

Бу ҳаракат самараси яхши бўлмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ юздан ортиқ ишлаб чиқариш илғорлари шахсий тамғалар олдилар. Улар маҳсулотни техника контроли бўлимига кўрсатмасдан омборга топширишяпти. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Бородаченко раҳбарлигидаги қозон йиғувчилар бригадаси, фрезерчи О. Усмонов, темирчи М. Ҳамдамов, токарь А. Корнаухов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Корхонада асосий технологик жараёнларнинг бориши устидан назоратни яхшилаш имконини берувчи қатор тадбирлар амалга оширилди. Айниқса, пайванд чокларининг сифатини текшириш такомиллашди. Шу вақтгача бу ишда рентген нурлари ва ультратовуш кенг кўламда фойдаланиларди. Энди бу жараён телевидение ёрдамида олиб бориладиган бўлди. Заводда рентген-телевизор қурилмаси фойдаланишга топширилди. Бу қурилма пайванд чокларини текширишни ўн баравар тезлаштириш имконини бермоқда.

Малакали ишчилар сафини кенгайтириш соҳасидаги ишлар ҳам маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам бермоқда. Бу масалада айниқса коммунистик меҳнат мактаблари катта роль ўйнаяпти. Уларнинг машғулотларида саноат корхонаси экономикасини ўрганиш қатори ҳар бир цех, участка, бригада олдида турган вазифаларни бекамукўст бажариш учун нималар қилиш кераклиги ҳақидаги масалалар ҳам атрофлича ўрганилади, илғорлар ўзларининг иш тажрибалари билан ўртоқлашадилар. Бундан ташқари, ташкил этилган турли курсларда ишчилар прогрессив технология жараёнларини, илғор иш усулларини, янги асбоб-ускуналарни ўргандилар ва маҳсулот сифатини яхшиловчи бошқа янгиликлар билан танишдилар.

Техника контроли бўлими ходимлари томонидан ўтказилаётган сифат кунлари ҳам химия асбоб-ускуналарининг пухталиги ва пишиқлигини ошириш, бракни камайтириш, материаллар ва хом ашёларни тежабтергаб фойдаланишда муҳим роль ўйнади. Чунки, бундай кунларда тайёрланаётган маҳсулот сифатининг аҳволи ва уни ошириш йўллари барча ишчилар, инженер-техник ходимлар иштирокида атрофлича муҳокама қилинади. Зарур чора ва тадбирлар ишлаб чиқилади.

Коллективимиз шу йилнинг учинчи кварталида ўзининг қатор маҳсулотларини давлат аттестация комиссияси ҳукмига ҳавола қилиш учун пухта тайёргарлик кўрмоқда. Кўплаб ишлаб чиқариладиган машина-механизмларнинг иккитаси — 1—80—1,6 типидаги ҳавопуркагич ва буғлатиш аппаратларини сифат белгиси олишга тавсия этамиз. Бу асбоб-ускуналар мамлакатимиз химия саноатида кенг фойдаланиляпти ва химикларга маъқул бўлмоқда.

Ҳозир мутахассисларнинг катта группаси Сифат белгиси талабларига тўла жавоб берувчи асбоб-ускуналар ғайёрлашга эришиш учун қўшимча тадбирлар ишлаб чиқариш ва уни жорий қилиш билан шуғулланмоқдалар. Технологлар эса юксак сифатли маҳсулот тайёрлаш имконини берадиган такомиллашган механизмлар ва мосламалардан фойдаланиш учун типовой технологик жараёнларни ишлаб чиқмоқдалар.

Тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариш ва СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳар қачонгидан ҳам фидокорона меҳнат қилаётган машинасозларимиз маҳсулотни кўпайтириш қатори унинг сифатини яхшилаш масаласи билан бундан буён ҳам муттасил шуғулланадилар.

О. ЛЕВАК,
«Узбекхиммаш» заводи инженери.

ШИФОБАХШ ҚЎЛЛАР

Бу шифохонанинг меҳригиёси бор. Бу ерда бемор ўз дардига малҳам топади, қалби офтоб врачларнинг меҳрига қонади. Ҳа, гап Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз территориясида жойлашган область касалхонаси ҳақида бораётир.

Бундан 10 йил муқаддам иш бошлаган эди бу даргоҳ. Ҳозир бу ерда бешта бўлим мавжуд. Булар — терапия, қулоқ-томоқ-бурун, асаб ички без касалликлари бўлимлари бўлиб, уларга ўз касбининг моҳир усталари ҳисобланган шифокорлар бошчилик қилишади.

Дастлаб, касалхонада 100 та ўрин бор эди. Эндиликда улар сони 250 тага етди.

Шифохона кўркам хушманзара боғ қўйнида жойлашган. Ён-атрофда анвойи гуллар очилиб ётибди. Ариқларда оқиб турган зилол сувлар кишига ором бағишлайди.

— Касалхонамиз кенгайиб бормоқда, —деди бош врач, республикада хизмат кўрсатган шифокор Босит ака Кабиров. — Яқинда яна икки қаватли янги бино қурилди. Унда 150 ўрин бор. Бу ерда терапия бўлими ҳам очилади.

Бундан ташқари беморларни қабул қилиш хонаси ва янги типовой бино қурилмоқда. Шундай қилиб, шифохона территорияси 3 гектарга кенгайтирилди.

Касалларни даволашда илғор усуллар қўлланилмоқда Профессор Носир Исмоилов вақти — вақти билан келиб, консультациялар бериб туради. Шифобахш даргоҳдаги ўринлар яқин йиллар ичида 500 тага етказилади.

Бу даргоҳ шифокорлари менинг дардимга ҳам малҳам бўлдилар. Айниқса, профессор Носир Исмоилов даволанишимда жон куйдирди.

Юқори Чирчиқ районида яшовчи Ж. Саидмахсумова, янгийўллик И. Қозоқов, олмалиқлик А. Мазакиров, Ўрта Чирчиқ районидан Н. Мирзаев, Оққўрғондан С. Эркинбоев ва бошқалар ҳам дард кўрмагандай бўлиб соғайиб кетдилар. Бунда врачлардан Ф. Нуъмонов, Ф. Қамбаров, И. Билюм, ҳамширалардан С. Нурмуҳамедова ва В. Громоваларнинг хизматлари катта бўлди.

Биз оқ халатли меҳрибон қалб эгаларидан беҳад миннатдормиз.

О. МАҲМУДОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги шоферлар тайёрлаш мактабининг директори.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Тошкент область касаба союзлари Совети планига асосан область касаба союзлари комитетлари «Меҳнат ва дам олишни уюштириш соҳасидаги вазифаларни ҳал этишда касаба союз группалари ролини янада ошириш тадбирлари тўғрисида» илмий-амалий конференциялар ўтказмоқдалар. Шундай конференцияларнинг бирини машинасозлик саноати ишчилари область касаба союзлари комитети ташкил этди.

Конференцияда партия ва совет ходимлари КПСС XXIV съезди ва СССР касаба союзлари XV съезди қарорлари асосида бажарилиши лозим бўлган вазифалар ҳақида докладлар қилдилар. Шундан сўнг касаба союз активлари сўзга чиқиб, группалар ишини ташкил этиш, социалистик мусобақани уюштириш, меҳнат ва дам олишни яхшилаш соҳасида касаба союзлари бажараётган ишлар ҳақида гапириб бердилар.

А. РАСУЛОВ.

ЯНГИ ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Тўққизинчи беш йиллик план енгил саноатимизнинг флагмани ҳисобланган бу корхона учун жуда катта истиқбол йўлини белгилаб берди. Совет кишиларининг турли-туман ип газламаларга нисбатан тўхтовсиз ортиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини қондиришга ҳисса қўшишдек шарафли вазифани бажараётган Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи шу йиллар давомида маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилаб, таннархини камайтиришга эришиши керак.

Корхона тўқимачилари эл-юрт олдидаги муқаддас бурчини тўла-тўкис адо этиш учун ишлаб чиқаришнинг турли-туман резервларидан кенг фойдаланиш қатори янги техникани жорий қилиш, иш жараёнларини механизациялаш, сермеҳнат ва қўл кучи билан бажариладиган операцияларни камайтиришга катта эътибор бермоқда. Шунинг учун ҳам ҳар йили кўплаб янги, замонавий, юксак унумли тўқимачилик машиналари ишга туширилмоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида корхонанинг деярлик барча ишлаб чиқариш бўлинмаларида янги машина ва механизмлар ўрнатилди. Ҳаммаси бўлиб 250 дан ортиқ тўқув, йигирув, калавалаш, пиликлаш, қайта тараш асбоб-ускуналари ишга туширилди. Ўтган хўжалик йилининг муваффақиятли якунланишида бу соҳада кўрилган тадбирлар катта роль ўйнади.

Бу йил ҳам замонавий машина-механизмларни кенг миқёсда жорий қилиш режалари тузилган. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида уларнинг анчагина қисми рўёбга чиқарилди. Корхонанинг асосий ишлаб чиқаришларида ўнлаб янги асбоб-ускуналар ўрнатилди ва маҳсулот бера бошлади. Натижада меҳнат унумдорлиги анча ортди. Мавжуд ишлаб чиқариш майдонларида маҳсулот тайёрлаш кўпайди.

Тўқув ишлаб чиқаришида шу вақтгача фойдаланиб келинаётган дастгоҳларга нисбатан анча унумли ва бошқарилиши қулай машиналар ўрнатила бошланди. Пневматик рапирли бундай тўқув станоклари аввалгиларига қараганда 50—60 процент кўп маҳсулот беради. Бундан ташқари, иш шароитини тубдан енгиллаштиради. Энг муҳими шундаки, бундай агрегатлар товуши жуда паст. Илгариги тўқув станоклари ишлаб турган вақтидаги шовқин-сурон бўлмайди. Натижада иш маданияти кескин яхшиланади. Ҳозирги вақтда АТПР—100 маркали бундай тўқув станокларидан 30 га яқини ишлаб турипти. Йил охиригача яна ўнлаб шундай агрегатлар фойдаланишга топширилади. Кейинчалик уларнинг сонини 400 тага етказиш ва бу билан тўқув ишлаб чиқаришни анча такомиллаштириш назарда тутилмоқда.

Шу йилдан бошлаб йигирув фабрикаларида П-76-5М маркали янги машиналардан фойдаланишга киришилди. Ҳозиргача бундай агрегатларнинг 50 га яқини фойдаланишга топширилди. Уларнинг афзалликлари кўп. Техник-иқтисодий кўрсаткичлари жиҳатидан эски йигирув машиналаридан анча устунлик қилади. Бундай замонавий, такомиллашган асбоб-ускуналар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш қатори йигирувчиларнинг меҳнатини бирмунча енгиллаштиряпти. Машиналарнинг махсус момиқ тўплагичлари бор. Бу мосламалар полга тушган, машиналарга ёпишиб қолган момиқларни йиғиб олади. Илгари эса бу юмуш билан йигирувчи шуғулланарди. Бунинг учун уларнинг анчагина иш вақти ва меҳнати сарф бўларди. Эндиликда бунга ҳожат қолмади.

Душанбадаги тўқимачилик машинасозлиги заводида ишлаб чиқарилган калавалаш-тандалаш дастгоҳлари тўқимачиларга жуда қўл келмоқда. Бу автомат агрегатлар меҳнат унумдорлигини анча ошириш, маҳсулот сифатининг яхшилаш имконини бермоқда. Худди шундай калавалаш автомат агрегатлари Чехословакиядан ҳам келтириляпти. Ҳозир бундай механизмларнинг 40 га яқини ишлаб турипти. Фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида яратилган бу ускуналар ҳар томонлама қулай бўлиб, уни бошқараётганларга жуда маъқул бўлмоқда.

Янги асбоб-ускуналарни жорий қилиш бўйича амалга оширилган бу тадбирлар комбинат коллективи бу соҳа бўйича белгилаган улкан режаларнинг дебочасидир, холос. Улар бундан кейин ҳам кенг кўламда амалга оширилаверилади. Йил охиригача яна юзлаб асбоб-ускуналар фойдаланишга топширилади. Натижада йигирув, пиликлаш, йигирув-пишитиш, қайта тараш ва пилталаш, машина-механизмлари парки янада кенгаяди. Натижада меҳнат унумдорлиги анча ортади, 200 ишчини бошқа юмушларни бажаришга ўтказиш мумкин бўлади. Айни вақтда ишнинг сифат кўрсаткичлари ҳам яхшиланади.

М. МАҲМУДОВ.

«КПСС СЪЕЗДЛАР, КОНФЕРЕНЦИЯЛАР ВА МАРКАЗИЙ КОМИТЕТ ПЛЕНУМЛАРИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯ ҲАМДА ҚАРОРЛАРИДА» ТУПЛАМИ

Сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС съездлар, конференциялар ва Марказий Комитет Пленумларининг резолюция ҳамда қарорларида» тўпламининг тўққизинчи томини чоп этди. Бу тўпламда партиянинг 1966 йил февралдан тортиб 1968 йил декабригача ўтган давр ичидаги энг муҳим ҳужжатлари бор. Ҳужжатларнинг талайгина қисми КПССнинг идеологик фаолиятига бағишланган.

Тўплам П. Н. Федосеев ва К. У. Черненконинг умумий таҳрири остида нашр этилди.

(ТАСС).

ОФИЦЕРЛИК — ЖАНГОВАР КАСБ

Тошкент, Чирчиқ, Олмалиқ, Бекобод ва бошқа шаҳарлардаги мактабларни, шунингдек пойтахт области қишлоқларидаги мактабларни битириб чиққан ёшлар 3 июлда Тошкентдаги Округ офицерлар уйининг катта залига тўпландилар. Ўз ҳаётини Совет Армияси билан боғлашга, комсомол йўлланмалари билан мамлакатнинг турли ҳарбий ўқув юртларига киришга қарор қилган ёшлар бу ерга йиғилдилар.

Тошкент область комсомол комитетининг секретари А. Тўрахонов йиғилганлар олдида «Офицерлик —жанговар касб» деган мавзуда доклад қилди. Сўнгра улуғ ватан урушининг ветерани, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Эшонкулов, Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округи сиёсий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари генерал-майор В. В. Мосяйкин, республика ҳарбий комиссарининг ўринбосари полковник Т. Ахмадхўжаев ва бошқалар оқ йўл тилаб бўлғуси ватан ҳимоячиларига мурожаат қилдилар. Улар совет офицерининг машаққатли, аммо фахрли вазифаси тўғрисида гапирдилар. Сўзга чиққан нотиқлар ёшларга конкурс имтиҳонларини муваффақиятли топширишни, аъло ўқишни истадилар. (ЎзТАГ).

ШИЙПОНДА СУҲБАТ

Уфқсиз пахтазорнинг қоқ ўртасида бўй ростлаган кўркам дала шийпони олис-олислардан ҳам кўзга яққол ташланиб туради. Ариқлар бўйига экилган мажнун толлар ёз шабадасида тебраниб еллар билан ўйнашаётгандек туюлади кишига. Гулзорларда барқ уриб очилиб ётган гуллар бўйи одамни маст қилади. Шийпоннинг орқа томонидаги ошхонада Маъфура опа Ҳамроева тушлик таом тайёрлаяпти. Ҳадемай занг чалиниб, пахтакорлар ҳордиқ чиқаргани дала шийпонига келишади. Пазанда тайёрлаган таомдан татиб, шу ерда бир-икки соат ҳордиқ чиқаришади.

Дарвоқе шундай бўлди. Тушликка чиққан кексалар ичкари уйда тўшалган кўрпачаларга ёнбошлашди. Ёш-яланглар эса кроватга чиқиб ўтиришди. Кетма-кет чой билан шўрва тайёр бўлди.

Деҳқонлар эндигина овқатланиб бўлишган ҳам эдики, 74-мактаб ўқитувчиси штатсиз лектор Аҳмад Иброҳимов етиб келди. Шу тариқа шийпонда суҳбат бошланиб кетди.

Ўқитувчи лектор Аҳмад Иброҳимов Совет ҳукуматининг ташқи сиёсати ҳақида, СССР ва АҚШ ўртасида тузилган шартномалар тўғрисида қисқа ва лўнда қилиб гапириб берди. Шундан кейин уч-тўрт кишининг саволларига жавоб қайтарилди. Кексалар тинч ҳаётнинг қадри тўғрисида гапиришди. Ҳукуматимизнинг тинчлик сиёсатидан мамнун бўлишди.

Шакар Ғафуров бошлиқ бригада дала шийпонида деҳқонларнинг дам олиши ҳар доим мана шундай кўнгилли ўтади. Бригада аъзолари бу йил 103 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Улар гектар бошига 45 центнердан ҳосил олишга аҳд қилганлар. Намунали дам олиш ва меҳнат қилиш учун бу ерда барча шароит яратиб берилган. Тушлик таомлар дала бошида ташкил этилаётганлиги учун ҳам деҳқонлар вақти тежаб қолинмоқда. Ишчи кучидан тобора унумли фойдаланиш имкониятлари яратилаяпти.

Колхознинг бошқа дала шийпонлари ҳам мана шундай замонавий қилиб жиҳозланган. Радио-телевизорлар ишлаб турипти. Шийпонларнинг бештасида холодильник ўрнатилган. Ташкил қилинган фотовитриналарда илғорлар портретлари осилган, коллектив зиммасига олинган вазифалар аниқ ва равшан ёзиб қўйилган. Бу вазифалар коллективни ҳар доим олға ундамоқда.

Колхоз партия ташкилоти олам янгиликларидан барчани хабардор қилиб туриш мақсадида агитаторлар ва сиёсий ахборотчилардан унумли фойдаланяпти. Ўтган беш ой мобайнида колхоз дала шийпонларида 200 га яқин лекция ўқилди. 11-мактаб директори Қодир Эрназаров, ўқитувчилардан Маткарим Давлатов, зоотехник С. Қорақулов ва бошқа ўртоқлар дала шийпонларида тез-тез бўлиб, кўпчиликни қизиқтирган темаларда суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Колхоз коллективи бу йил дастлабки муваффақиятларни қўлга киритди. 150 қути қурт уруғидан пландаги 8200 килограмм ўрнига 11260 килограмм пилла йиғиб олинди. Чорва маҳсулотлари тайёрлаш олти ойлик плани эса беш ойда муваффақиятли бажарилди. Мана ҳозир 1618 гектар ерга экилган ғўза текис гулга кирмоқда. Мўл ҳосил учун бошланган кураш кўлами тобора кенгаймоқда. Ҳамма бир жон бир тан бўлиб, гектар бошига 35 центнердан ҳосил кўтаришга ҳаракат қилмоқда. Шакар Ғофуров, Назим Мирзаев ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари эса ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга аҳд қилганлар. Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида янгийўллик эллик центнерчилар сафига қўшилиб иш тутаётган пахтакорлар сони кун сайин кўпайиб бормоқда.

Районнинг бошқа хўжаликларида ҳам пахта учун бошланган кураш давом этаяпти. Айни пайтда пахтакорлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар ҳам кучаймоқда. Ўтган ойларда район хўжаликларида 2772 та лекция ўқилди. Район «Билим» жамияти аъзолари юбилей йили мўл ҳосилига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози чорвадорлари сигирлардан сут соғиб олишда областимизда биринчи ўринни эгаллаб келмоқдалар. Бу катта муваффақиятга эришишда Инобат Аҳмедова, Қутби Файзиева ва бошқалар айниқса намуна кўрсатмоқдалар. Улар ўз боқимларидаги сигирларнинг ҳар биридан 4200 килограммдан сут соғиб олишга қарор қилганлар. Суратларда: 1. [чапдан ўнгга] И. Аҳмедова ва Қ. Файзиева ўртоқлар. 2. сут товар фермасининг умумий кўриниши.

А. Тўраев фотолари.

ПАХТАКОРЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Оққўрғон районидаги «Гулистон» колхозининг 7— бригадасида қурилаётган янги типовой дала шийпони яқин кунлар ичида фойдаланишга топширилади.

Ҳозир қад кўтарган замонавий дала шийпони барча қулайликларга эга. Ҳадемай шийпон газлаштирилади, радиоприёмниклар ўрнатилади, газета-журналлар келтирилади.

Калинин районидаги 1-«Назарбек» совхозида ҳам дала шийпонлари қуриш тезкорлик билан боряпти. 1.- 4-5—бригадаларда дала шийпонлари ҳозир тарбиявий иш марказига айланган. Яқин ҳафталар ичида яна учта бригадада дала шийпони қуриб битказилади.

СЕЛЕКЦИОНЕР ПАХТАКОРЛАР ДАВРАСИДА

Яқинда Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг 3-бригада дала шийпонида қизиқарли учрашув бўлиб ўтди. Бу ерга машҳур селекционер, «Тошкент» пахта навларининг бунёдкори С. Мирахмедов таклиф этилган эди. Район колхозлари ҳамда ўқув тажриба хўжаликларининг пахтачилик агрономлари, «Тошкент» навлари экилган майдонда олимнинг бу навларни қандай парваришлаш, агротехника қоидаларини қўллаш ҳақида қимматли маслаҳатларини мароқ билан тинглашди. Жумладан олим пахтакорларга бундай деди:

— Аввало ҳар гектар майдонда 80 минг туп кўчат бўлиши керак. Бунинг учун 60Х30 схемасида экилган майдонларда ҳар уяда 2 та ва 1 тадан ғўза кўчати қолдирилади. 60х50 схемасида эса ҳар уяда 3, кейингисида 2 тадан кўчат бўлиши керак. 90Х20 кенг қаторлаб уруғ ташланган ерларда ҳар уяда 1 донадан кўчат қолса кифоя. Қисқача қилиб айтсак 60Х30 ва 60Х50 схемада экилган майдонларда ҳар бир метр жойга 5 тадан кўчат тўғри келиши керак. Ортиқча бўлса қалинлашиб кетади, ғўза ғовлаб, кўзлаган ҳосилни бермайди.

Қатор ораларини ишлашда культивациянинг сифатли, чуқур ва кенг бўлишига эътибор бериш керак. Ғўзани маҳаллий ва минерал ўғитлар билан озиқлантириш, айниқса гулга киргунча яхши самара беради. Чунки бу даврда ғўза ўсади, ҳосил тугунчаларини тўплайди. Озиқлантириш эса ғўзани мана шу босқичларини тезлаштиради.

Янги навнинг сувга ташна бўлганлигини сезиш жуда қийин. Чунки унинг барги доимо оч яшил рангда бўлади. Чанқаганлигини пайқаш учун туш маҳал ғўза оралаб унинг 1 та 2 та баргини бармоқ орасига олиб синдириб кўриш керак. Ўшанда синса, у ҳали яхши чанқамаган, майишса чанқаган бўлади. Суғорганда катта эҳтиёткорлик керак. Сув тўлиб-тошиб кетса ғўзалар ётиб қолиши, нобуд бўлиши мумкин. Чанқоғи қониб сув ичмаса ғўза ҳосил тугунчаларини тўкиб юборади.

Мана шу ва шунга ўхшаш агротехник тадбирлар ўз вақтида, изчиллик билан амалга оширилса мўл «оқ олтин» хирмони бунёд этиш мумкин...

Учрашув охирида олим пахтакорларнинг саволларига жавоб берди.

А. МАМАСОЛИЕВ.

200 ЎРНИГА 600 ТОННА ОЛМА

Биз боғбонлар Совет давлатининг 50 йиллик тўйини ёруғ юз билан кутиб олишга ҳаракат қиляпмиз. Ҳар бир боғбон мевали дарахтларни меҳр билан парвариш қилганлиги сабабли ҳосил мўлжалдагидан анча зиёда. Бизда 80 гектар олмазор бор. Шундан 50 гектари қийғос ҳосилга кирди. Бу йил 200 ўрнига 600 тонна олма сотишга аҳд қилганмиз. Ҳар гектар ердан олинадиган олмамиз уч баравардан ошиқ бўлади.

Шу кунларда олма узиш ва сотиш қизғин тус олди. 300 тоннадан ортиқроқ олмани давлатга сотдик. Кечки олмаларимизнинг ҳосили ҳам чакки эмас. 400 тоннадан кам бўлмайди. Мусобақа асосида ишлаётган боғбонларимиздан Шоҳида Аширбоева, Мамлакат Салимбоева, Гул Тўраевалар олма узиш ва жўнатиш ишида топшириқни бир ярим икки бараварга етказиб бажармоқдалар.

Узумзоримиздаги ҳосил ҳам ёмон эмас. Бу соҳадаги планимизни ҳам ошириб бажарамиз. Сифатли ҳомток қилиниб, озиқлантирилган токларимиз мўл ҳосил тўплаяпти.

Ш. АНДАМУРОДОВ,
Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози боғдорчилик бригадасининг бошлиғи.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН БИТИМИ

ДЕҲЛИ. 3 июль. (ТАСС). Ҳиндистондаги Химачал Прадеш штатининг бош шаҳрида Покистон президенти З. А. Бхутто билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасида олиб борилган музокаралар тамом бўлди. Томонлар Ҳиндистон-Покистон муносабатларига тааллуқли бўлган кўп масалаларни беш кун мобайнида муҳокама қилдилар.

Учрашув натижасида тузилган битимни Ҳиндистон ва Покистон раҳбарлари имзоладилар. Томонлар бу битимда низоларга чек қўйишни ва ўзаро дўстона муносабатлар ўрнатиш ҳамда Ҳиндистон яриморолида мустаҳкам тинчлик бўлишига ёрдам беришни астойдил истаганликларини билдирдилар.

Ҳар икки томон, дейилади битимда, ўзаро келишмовчиликларни тинч воситалар, икки томонлама музокара олиб бориш йўли билан бартараф қилишга қатъий қарор бергандир.

Ҳар икки томоннинг тинч-тотув яшаш, территориал бутунлик, суверенитетини ҳурмат қилиш ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига риоя қилиши улар ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ва мустаҳкам тинчликнинг зарур шартидир.

КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМГА ЁРДАМ

СТОКГОЛЬМ. 3 июль. (ТАСС). Ҳинди-Хитойга бағишланган Стокгольм доимий конференцияси ижроия комитетининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида курашаётган Вьетнамга ёрдам кўрсатмоқ учун маблағ тўплашга бағишлаб кенг халқаро кампания ўтказишга қарор қилинган. Шу билан бир вақтда, АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги жиноятларини ва аввало Қизил дарё дельтаси районидаги дамбалар ва тўғонлар бомбардимон қилинганлигининг оқибатларини текширувчи халқаро комиссия шу ойда Вьетнам Демократик Республикасига юборилади, деб эълон қилинди. Тўпланган материаллар халқаро комиссиясининг сентябрь ойи охирида ёки октябрь ойининг бошида Ғарбий Европа мамлакатларидан бирида ўтказиладиган навбатдаги мажлисида кўриб чиқилади.

ҲАҚЛИ ТАЛАБ

ХАНОЙ. 3 июль. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг вакили эълон қилган баёнотда бундай дейилади: Америка самолётлари 1 июлда Намдинь шаҳрига, Хайфоннинг атроф теварагидаги жойларга ва Куангнинь, Намха, Тхайбинь ва Тханьхоа вилоятидаги аҳоли яшайдиган бир қанча районларга ҳужумни давом эттирди. АҚШ авиацияси Намха ва Тхайбинь вилоятларида дамбаларга бомба ташлади.

Буларнинг ҳаммаси, дейилади баёнотда, Америка империалистлари Вьетнам Демократик Республикасидаги ирригация иншоотларини қасддан ўққа тутиш ва бомбардимон қилишни давом эттираётганлигини исбот қилади.

Вьетнам Демократик Республикасининг Ташқи ишлар министрлиги жиноий урушнинг кучайтирилаётганлигини кескин қоралайди бомбардимон қилиш ҳамда ўққа тутиш ва Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети, хавфсизлигига ҳамла қилиш йўлидаги бошқа ҳар қандай ҳаракатлар дарҳол тўхтатилсин, деб қатъий талаб этади.

ВАРШАВА. Гдинядаги Париж коммунаси номли кемасозлик корхонаси юз минг тонна юк кўтара оладиган дастлабки денгиз кемасини қуришга киришмоқда. Ана шу денгиз гигантини қуришга тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Кеманинг узунлиги 236 метр бўлади.

Бундай кема ўзига 80 минг тоннадан кўпроқ нефтни олиши мумкин. Кема дон, минерал ўғит, кўмир, руда, юкларни ҳам ташиш учун мўлжалланади.

Гдиня кемасозлик корхонаси социалистик ёшлар союзи ташкилоти янги кема қурилишини ўз оталиғига олди. Кема 1974 йилда фойдаланишга топширилади. У Совет Иттифоқи учун мўлжалланган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БУДАПЕШТ. Қардош социалистик мамлакатлар — Болгария, ГДР, Польша, Румыния, Чехословакия ва Совет Иттифоқидаги олий ўқув юртларига ўқишга жўнаётган венгер йигит-қизларидан катта бир группасини бугун Венгрия Халқ Республикаси пойтахтида тантанали суратда кузатиб қолишди. Венгер ёшларидан кўп киши —200 дан ортиқ йигит-қиз СССРдаги олий ўқув юртларида ўқигани боради.

БОНН. Марбургда Германия Федератив Республикасида мориф ва фан системасини демократлаштириш проблемасига бағишланган «Фан ва демократия» мавзуидаги конгресс тамом бўлди. Бу конгресс бир қанча ташкилотлар, шу жумладан маориф ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи ташаббуси билан ўтказилди. Конгрессда Ғарбий Германиядаги олий ўқув юртларининг ўқитувчилари ва профессорлари, шунингдек, студентлардан иборат 1500 дан кўпроқ киши иштирок этди.

Сўзга чиққан нотиқларнинг кўпчилиги мамлакатдаги демократик кайфиятда бўлган барча зиёлиларнинг куч-ғайратини тараққиёт учун курашга бирлаштириш зарурлигини таъкидлаб ўтишди.

КООПЕРАТОРЛАР АНЖУМАНИ

«Совет кооператорларининг галдаги вазифалари нимадан иборат?», «Савдо маданиятини ошириш учун қандай тадбирлар кўрилмоқда?», «Илғор тажрибаларни ёйиш мақсадида жойларда қандай ишлар қилинмоқда?».

Бу ва шунга ўхшаш муҳим вазифалар кооператорларнинг Бутуниттифоқ семинари кун тартибида турган асосий масалалар эди. «Центросоюз» правлениеси бу йиғилишни Тошкент областида ўтказишни лозим топди.

Уч кунлик семинарнинг ялпи мажлиси Оржоникидзе райони маркази — Қибрайда очилди. Кооператорларнинг бу йиғинига РСФСР, Қозоғистон ССРдан, Ўрта Осиё ва Закавказье республикаларидан, шунингдек, Ёқутистон, Камчатка, Олтой ўлкаси ва бошқа шаҳар ва областлардан ҳам вакиллар таклиф этилди.

Йиғилиш «Центросоюз» правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ В. К. Яковенконинг кириш сўзи билан бошланди. Область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ И. Маматисаев семинар қатнашчиларини область меҳнаткашлари номидан қизғин табриклади.

«Ўзбекбирлашув» правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ З. Ш. Сиражиев «КПСС XXIV съезди қарорлари асосида Ўзбекистон ССР кооператив ташкилотларида савдо ишини ташкил этишни такомиллаштириш ва аҳолига хизмат кўрсатишнинг илғор формаларини жорий этиш масалалари» деган темада доклад қилди. Нотиқ ўзбекистонлик кооператорлар ўз байрамларини муносиб кутиб олганликларини алоҳида кўрсатиб ўтди.

Республика кооператив ташкилотларида савдо ишларини ташкил этишнинг қатор илғор усуллари жорий этилди, дейди докладчи. Кейинги йилларда кўплаб магазин, гастроном, универмаглар очилди. Янги савдо марказлари ишга тушди. Ҳозир 156 та универмаг, 11 та савдо маркази аҳоли хизматида. 2113 та магазин ўз-ўзига хизмат кўрсатишга ўтказилди.

Савдо маданиятини оширишда пойтахт областида ҳам талайгина ютуқлар қўлга киритилди. Оржоникидзе район матлубот жамияти правлениеси (раиси Ҳ. Раҳматуллаева) фаолияти йил сайин яхшиланиб бормоқда. Дўрмон қишлоғида, Қибрай ва Улуғбек посёлкаларида кўрсатилаётган намунали савдо хизматидан ҳаридорлар мамнун.

Шу билан бирга дейди нотиқ, ҳали олдимизда муҳим вазифалар турибди. Савдо маданиятини янада ошириш, турли илғор иш усулларидан кенг фойдаланиш учун тинмай кураш олиб боришимиз лозим.

Семинар қатнашчилари Тошкент область матлубот жамияти правлениесининг раиси ўртоқ З. Хўжаевнинг докладини ҳам эътибор билан тингладилар. Нотиқ область кооперативларининг шу кунлардаги ишлари ҳақида батафсил тўхталди. Оржоникидзе район матлубот жамияти правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ Б. Ғиёсов нутқи илғор тажрибаларни оммалаштириш масалаларига қаратилди.

Эртаси куни семинар ўз ишини Юқори Чирчиқ районида давом эттирди. Район матлубот жамияти правлениеси томонидан илғор формаларни жорий этиш ва савдо тармоқларини ихтисослаш йўлида қилинаётган ишлар кооператорларга манзур бўлди.

Семинарнинг якунловчи кунида йиғилиш қатнашчилари ўз тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Шундан сўнг «Центросоюз» правлениеси раисининг ўринбосари ўртоқ В. К. Яковенко кооператорлар ташкилотларининг савдо маданиятини ошириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келган кооператорлар семинар давомида Ўзбекистон матлубот жамиятининг савдо жиҳозлари заводида, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида, Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхозида ва савдо пунктларида бўлдилар. Бу ерларда қилинаётган ишлар меҳмонларда яхши таассурот қолдирди. Шунингдек, республикамиздаги савдо ташкилотлари ишлари ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильмлар намойиш қилинди.

Халқаро кооператорлар байрами кунларида ўтказилган мазкур анжуман илғор тажрибалар алмашиш мактаби сифатида ўзига хос катта кўрикка айланди.

А. АЛИЕВ.
«Тошкент ҳақиқати» газетасининг махсус мухбири.

ЖАЗОИРНИ ЯНГИЛАГАН ЎН ЙИЛ

Жазоир пойтахти эрта уйғонади. Қуёш нури ҳали шаҳар узра савлат тўкиб турган Бу — Зареий тепаликларига ёйилмасиданоқ автобуслар кўчаларга чиқади, бетоқат одамлар билан гавжум бекатларга йўл олади. Ҳамма шошади. Биров марказга — министрлик ва муассасаларга, бошқа биров эса шаҳар чеккасига — корхона ва заводларга ошиқади.

Бундай ёз пайтларида жазирама ва дим, денгиз намлиги ва асфальтнинг иссиқ ҳовури кўтарилган даврда, илгари одатда шаҳарнинг амалий ва ижтимоий ҳаётида бироз сусайиш бошланар эди. Бироқ ҳозирги ҳаёт мароми ва меҳнат кўтаринкилиги эски тасаввурларни ўзгартириб юборди. Буни айниқса, шу кунларда, бутун Жазоир ўз мустақиллигининг ўн йиллигини нишонлаётган пайтда, яққол сезиш мумкин.

...1962 йилнинг 5 июлида Жазоир халқи миллий озодликнинг биринчи кунини нишонлади. Мамлакат саккиз йиллик урушдан кейин вайрон бўлган, хўжалиги эса бутунлай издан чиққан эди. Чет эллик мутахассисларнинг ёппасига кетиб қолиши мамлакат ишлаб чиқаришини бузиб юборди. Жиддий кризис хавфи пайдо бўлди. Мамлакат учун ниҳоятда масъулиятли бўлган мана шу даврда жазоир халқининг ташаббускорлиги, унинг революцион кўтаринкилиги вужудга келди.

Озодликнинг биринчи куни... Бу кун мустамлакачилар ташлаб кетган мулкни ҳисоб-китоб қилиш билан бошланди. Шундан кейин ёш республика миллий экономикани бунёд этишга киришди. 1966 йилдан бошлаб ишлаб чиқаришнинг турли тармоқларини ҳам қамраб олган кенг кўламдаги ўзгаришлар давлат сектори пойдеворини қўйиш учун шароит вужудга келтирди. Кончилик корхоналари, страхование компаниялари ва банклари, ўнлаб муҳим саноат объектларининг национализация қилинганлиги, молия ва ташқи савдо устидан назорат ўрнатилиши натижасида давлат иқтисодий сиёсатининг энг асосий омилларини ўз қўлига олди...

Жазоирни ривожлантиришнинг 1970—1973 йилларга мўлжалланган тўрт йиллик плани ўз кўлам ва миқёсига кўра жуда катта программадир. Бу программада ўнлаб саноат объектларини бунёд этиш, социал қайта қуриш тадбирлари кўзда тутилган. Хозирнинг ўзидаёқ бу план натижалари кўриниб турибди. Яқинда Саҳрои Кабир қазилма бойликларини Ўрта Ер денгизи соҳили билан бирлаштирган иккита нефть ва газ қувури ишга туширилди. Аннабада пўлат эритиш цехи ва иссиқ прокат стани, симоб ишлаб чиқарадиган кон-маъдан корхонаси, газни суюлтирадиган завод, керамика заводи в бошқа объектлар қуриб битказилди. Миллий. корхоналар ишлаб чиқараётган маҳсулот турлари ой сайин кўпайиб бормоқда. Давлат кўпчилик товарларни анъанавий импорт қилишдан воз кечмоқда.

Жазоир раҳбарларининг фикрига кўра, ривожланган индустрия қишлоқларда ҳам кенг қайта қуриш ишларини амалга ошириш учун моддий ва техникавий база бўлиб қолиши зарур. Жазоир Халқ Демократик Республикаси аҳолисининг тўртдан уч қисми қишлоқда яшайди. 1971 йилнинг 1 ноябридан кучга кирган «Аграр революция хартияси» ўз олдига қишлоқ хўжалигини тубдан қайта қуриш, катта ерга эгалик қилишни чеклаш, ерларни камбағал деҳқонларга тақсимлаб бериш, кооперативлар тузиш вазифасини қўйди.

Мамлакат қиёфаси ўзгармоқда, жазоирликларнинг ўзлари ҳам ўзгаришмоқда. Мен Хасси-Мессауддаги нефть конлари, Аннабадаги металлургия комбинати, Арзефдаги химия комплекси қурилишининг ёш раҳбарлари билан учрашдим. Топширилган ишга жиддий қараш, масъулият ҳисси бу одамларнинг асосий фазилатларидир. Улар орасида Бумердесдаги нефть-газ ва химия миллий институтида ўқиганлар ҳам кўп. Бу институтда 1964 йилдан буён совет мутахассислари дарс бермоқдалар.

Ҳозирги вақтда мамлакат ишлаб чиқариши ёки ҳаётининг бирор соҳаси йўқки, бунда бизнинг мамлакатимиз Жазоирга бераётган ёрдами ўз таъсирини кўрсатмаган бўлсин. Геология қидирув ишлари ва металлургия, кончилик корхоналарини қуриш, сув қидириш, тўғонлар қуриш, техника кадрларини тайёрлаш, маориф, медицина ва бошқа соҳаларда буни яққол кўриш мумкин.

Шу нарса эътиборга лойиқки, совет ёрдами комплекс характерга эга. Объектларни қуриш билан бир вақтда уларни ишлатадиган миллий кадрлар ҳам тайёрланмоқда. Мисол учун республика қора металлургиясининг тўнғичи ҳисобланган Аннаба металлургия заводини олиб кўрайлик. Бундан бир ярим ой муқаддам ана шу корхонада тантанали равишда пўлат эритиш цехи ишга туширилди. Бу цех йилига 410 минг тонна пўлат беради. Агар, Жазоир Халқ Демократик Республикасининг президенти ва Революцион кенгаш раиси Х. Бумиддиннинг айтишича, мамлакат бу йил 500 минг тонна пўлатни четдан келтиришини ҳисобга оладиган бўлсак, ишга туширилаётган бу корхонанинг иқтисодий фойдасини баҳолаш қийин эмас.

Ана шу завод билан бир қаторда бир неча йиллардан буён совет ўқитувчилари иштирокида ҳунар-техника таълими маркази ишлаб турибди. Ҳозир унинг базасида янги олий ўқув юрти — кон-металлургия институти ташкил этилмоқда.

Мана, яна бир характерли мисол. Совет мутахассислари бир неча йиллардан буён тўғонлар ва ирригация иншоотлари қурилиши соҳасида ҳамкорлик қилиб келмоқдалар. Ҳозир эса мамлакатимиз Жазоирда сув хўжалиги ва мелиорация институтини ташкил этиш ҳамда жиҳозлашда ёрдам бермоқда.

Жазоирнинг «Эль-Мужаҳид» газетаси Совет-Жазоир ҳамкорлигини баҳолар экан, Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилаётган объектларнинг мамлакат қолоқлигини тугатишдаги аҳамиятини алоҳида кўрсатиб ўтди.

Совет кишилари Жазоир халқининг эришаётган муваффақиятларидан қувониб, республика мустақиллигининг 10 йиллиги нишонланаётган бугунги кунда дўст мамлакатнинг мустақил ривожланиш йўлида янгидан-янги ютуқларга эришувини истайдилар.

Ю. ЗИНИН.
(АПН).

ФАН-ТЕХНИКА ОЛАМИДА

ҚОҒОЗДАН УЙ

АҚШдаги Пенсильвания фирмаси шаҳардан ташқарида қуриладиган уйларнинг янги бир хилини ишлаб чиқара бошлади. Дача типидаги бу уйлар қалинлиги бир сантиметр бўлган картон қоғоздан ишланяпти.

Уйнинг ташқари томони полиэфир смола билан шимдирилган ва ойна толасидан ишланган материал билан қопланади. Қалин қоғознинг ўзи эса махсус кимёвий состав билан ишланган бўлиб минг градусгача иссиқликка чидайди. Қоғоздан ясалган бу уйлар йигирма йил фойдаланишга мўлжалланган.

СУНЪИЙ СУТ

Англиядаги «Плантмилк лимитед» фирмаси ем-хашак экинларидан сунъий сут ишлаб чиқарувчи аппарат яратди. Аппарат қурилмаси баъзибир жиҳатлари билан сигирнинг овқат ҳазм қилиш органларини эслатади. «Механик сигир» карам ва нўхот барглари билан «озиқланиб», кунига табиий сут масасини берувчи олтмиш литр оқсил суюқлиги ишлаб чиқаради.

ВОДИЙ ТАРОНАЛАРИ

(АНДИЖОН САНЪАТКОРЛАРИ ТОШКЕНТДА).

Биз, Андижон театрининг ижодий коллективи, ҳар йили Тошкент гастролига отланар эканмиз, унга жиддий имтиҳон сифатида қараймиз. Юксак дидли пойтахт томошабинларининг кўнглини олиш осон эмас. Шунинг учун биз гастроль репертуарига энг яхши спектаклларимиз: Ҳамзанинг «Холисхон», Хуршиднинг «Лайли ва Мажнун», Ҳ. Раззоқовнинг «Нодира», У. Исмоиловнинг «Рустам», Шуҳратнинг «Қўшақаринглар» комедиясини киритдик. Шунингдек, икки бўлимдан иборат катта концерт ҳам кўрсатамиз.

Театримиз шу кунга қадар совет адабиёти, рус ва Ғарбий Европа драматургларининг 260 дан зиёд асарларини, жумладан, Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», Поповнинг «Оила», Гоголнинг «Ревизор», Шекспирнинг «Ромео ва Жульетта», Шиллернинг «Қароқчилар», Яшиннинг «Икки коммунист» драмаларини саҳналаштирдик.

Театрнинг ижодий коллективига кўп йиллардан буён СССР халқ артисти Аббос Бакиров раҳбарлик қилиб келмоқда. ЎзССР халқ артистлари Қ. Бурнашева, А. Иброҳимов, Ж. Раҳимов, Н. Муродов, ЎзССРда хизмат кўрсатган артистлар М. Исхоқова, А. Аминова, М. Убайдуллаева, У. Нуралиев, Ш. Аҳмедова, А. Эшонов, Г. Ҳожиқулов, А. Холбоев, солистлардан Х. Олимжонов, М. Болтабоев, Қ. Турғунова, Е. Ильясова каби санъаткорлар Андижон театрининг шу кунлардаги ижодий кучларидир.

Театр коллективи область меҳнаткашларига маданий хизмат қилишни ўзининг санъаткорлик бурчи деб билади. 1972 йилнинг биринчи кварталида театрда «Колхозчиларнинг дам олиш кунлари» уюштирилиб, бунга областнинг 150 колхоз ва совхозидан меҳнаткашлар жалб этилди. Андижон, Ленинск, Шаҳрихон шаҳарларининг ишчи-хизматчилари, олий ўқув юртларининг студентларига репертуардаги энг яхши спектакллар кўрсатилди.

Театр СССР нинг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олмоқда. Июнь ойида Андижон шаҳридаги «Спартак» стадионида область меҳнаткашларига «Қўшиқ ва куйларимиз — сенга, Ватан!» мавзуида кўрсатув намойиш қилинди. Яна шу санага бағишлаб театр Озарбайжон совет драматургиясининг энг яхши асарларидан бири Афандиевнинг «Яраланган юраклар» драмаси устида иш олиб бормоқда. Биз бу спектаклни ҳам ўзимиз билан бирга олиб келганмиз.

Санъат маънавий озуқа, тарбия воситаси. Санъаткорнинг бурчи ана шу маънавий озуқани ўз ихлосмандларига меёрида етказиб беришдир. Биз андижонлик санъаткорлар ўз санъатимиз — қалб қўримизни сизларга олиб келдик. Спектакларимиз ҳақидаги фикр-мулоҳазаларингизни гастроль кунларида ўртоқлашамиз деган умиддамиз.

Азиз театр мухлислари, томошаларимизни кўринг, мириқиб дам олинг! Қалбингизга йўл топа олсак, ўзимиздан мамнун бўлардик.

Саид РАҲИМОВ,
ЎзССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, театр директори.

МУКОФОТГА — „ЗАПОРОЖЕЦ“

Моҳир пиллакор Б. Фармонова кўп йиллардан бери Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхозда меҳнат қилиб келяпти.

Тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида у давлатга 225 килограмм пилла сотди. Бу йил у 40 грамм қурт уруғи олиб меҳр билан парвариш қилди. Пилла қурти оби-тобида боқилганлиги учун давлатга пилла сотиш планини салкам икки ҳиссага етказиб адо этди. Меҳнатдаги бу ютуқлари учун колхоз правлениеси моҳир пиллакорни «Запорожец» машинаси билан мукофотлади.

КИТОБ — ОММАГА

Ҳозир ҳамма жойда пионер ёзининг соз ўтиши устида намунали ғамхўрлик кўрсатилмоқда.

Пискент шаҳридаги болалар кутубхонаси коллективи ҳам ўқувчиларнинг маданий дам олишлари учун барча тадбирларни амалга оширмоқда. Яқинда бу ерга келтирилган 400 дан ортиқ китобнинг аксарияти СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб чиқарилган асарлардир. Ҳозир кутубхона фонди 23 мингдан ошиб кетди. 1300 ёш китобхон кутубхона бойлигидан баҳраманд бўлмоқда.

ХЕОПС ПИРАМИДАСИНИНГ СИРИ

Англиялик медик Моузес Котуорд бу тахминни текшириб кўрмоқчи бўлди. Агар пирамида қуёш соатлари хизматини бажарган бўлса, унинг тагида циферблат бўлиши керак: чизиқларга бўлинган текис майдонча бўйлаб стрелка, яъни пирамида сояси ҳаракат қилишига қараб вақт белгиланган бўлиши зарур. 1900 йилда Котуорд экспедиция ташкил қилиб, пирамиданинг шимолий томонидаги жойни текислаб, силлиқ тош тахталар ётқизилган майдонни кўрди. У ўлчаб кўриб, шунга қаноат ҳосил қилдики, майдонча қишки қуёш туриши кунида [22 декабрда] пирамиданинг энг узун соясини ҳам ўзида «сиғдира оладиган» қилиб қурилган экан. Врач олдиндан шошиб, диагноз қўйишга одатланмаганидан бу майдонча ҳақиқатан ҳам Қуёш соатлари учун циферблат хизматини ўтаганлигининг аниқ исботини топмоқчи бўлди. Бироқ, ундаги тош тахталар чизиқлар билан бўлиб қўйилмаган эди. Хафсаласи пир бўлган тадқиқотчи ишини тўхтатмоқчи бўлди, аммо ҳар эҳтимолга қарши тош тахталарнинг катталигини ўлчаб кўрмоқчи бўлди. Ўлчаганида шуни ҳайрат билан қайд қилдики, ҳамма тош тахталарнинг кенглиги бирдай 1,356 метр экан. Ҳар йили кўкламги кеча-кундуз бараварлиги куни [қадимги мисрликларда бу кун йилнинг охирги куни бўлган] яъни пирамида сояси туш пайтида йўқоладиган кунга қадар ҳар куни бу соя худди 1,356 метр қисқариб бориши ҳисобланган. Агар бу тасодифий мослик бўлмаса, у ҳолда Хеопс пирамидаси жуда аниқ календарь бўлиб чиқади. Ҳисобланишича, бир йилда бу календарь 0,24-0,219 кунга хато қилади, холос.

Демак, Хеопс Қуёш соатлари ичига кўмилган экан-да! Аммо, Катта пирамида — Қуёш эҳроми ёки фиръавн қабристони эмасми! Ёки у қадимги мисрликларнинг бутун диний қарашлари билан боғлиқмикан! Ниҳоят, икки ярим миллион тош қотишмасидан ғоят аниқлик билан қурилган иншоотлар нимани билдиради! Ахир, ҳозиргача ҳам пирамида ичида қачонлардир фалон киши кўмилган деб ишонч билан айтиш мумкин эмас! Пирамида ичида сохта тобут борлиги ҳақидаги тахмин унчалик муаммо эмас, Негаки қадимги Мисрда бундай сохта тобут-кенотафлар кўп бўлган. Совет мисршунослари тахминича, бунинг илдизлари ибтидоий жамоага бориб тақалади. Ўша вақтда Мисрда қабила бошлиғи қариб, кучдан қолганида уни зўрлаб ўлдириш одати тарқалган эди, чунки қадимгилар қабила бошлиғи кучли, чаққон ва омадли бўлиши — қабила ҳаётининг гарови деб ҳисоблашган. Шу тариқа ўлдирилган қабила бошлиғи ўрнига ёш, куч-қувват барқ уриб турган овчи сайланган. Бундай одат фиръавнлар замонида ҳам сақланиб қолган. Фақат фиръавнни ўлдириш ўрнига уни гўё ўлдирилган, деб ҳисоблаб, тантанали равишда маросим ўтказишган. Секин-аста бундай маросимнинг «устави» белгилаб қўйиладиган бўлган. «Хебседа»деб аталган маросимга кўра, тахтга чиққанидан сўнг ўттиз йил ҳукмронлик қилган фиръавнни «ҳалок қилиш» маъракаси уюштирилган. Бу «юқоридан, осмонда кўринсин» деган мақсадда пирамидалар қурилган. Унинг ичига фиръавн ҳайкали ёки унинг номи ёзилган тахтача қўйилган ёки тобут шундайлигича бўш қолдирилган. Ҳатто иккиталаб сохта пирамида қурган фиръавнлар ҳам бўлганлиги тарихдан маълум.

Хеопс пирамидаси ҳақидаги дастлабки маълумотлар Геродот асарида учрайди. Унинг ёзишича, фиръавн Хеопс тахтга чиққан вақтдан бошлабоқ ўзига пирамида қуришга киришган. Геродот яна шуни ҳам ёзадики, бунинг учун ўн йил давомида қурилишга харсанг тошларни ташишга мўлжалланган йўл қурилган. Шундан сўнг йигирма йил давомида юз мингдан ортиқ қул ғаройиб иншоотни қад кўтартириш учун тиним билмай ишлаган. «Тарихчилар отаси» Геродотнинг айтишига кўра, пирамида қуриб бўлинган вақтда Хеопс биринчи «хебседа» ёшига етган, яъни сохта «ҳалок қилинадиган» ёшда бўлган ҳамда яна иккинчи пирамида қуриш имкони бўлган. Аммо, Хеопс иккинчи пирамида қура бошлагани ҳақида ҳеч қандай маълумот йўқ, бу иш амалга оширилган тақдирда албатта бирон бир маълумот ёзиб қолдирилган бўларди. Демак, маълум биноларнинг бир қисми Хеопснинг биринчи «умри» давомида қуриб битказилган эмаслиги аён. Кейинчалик янги тобутхоналар қуриш зарурияти иншоот планига тузатишлар киритган. Албатта, булар бир тахмин холос.

Бу тахмин илмий тадқиқотлар мантиқидан ҳамда қадимиётнинг энг улуғвор иншооти албатта маълум бир мақсад билан яратилганига умид боғловчи соф инсоний фараздан келиб чиққандир.

КИШИЛАР Катта пирамиданинг сирини аниқлашга интилиб, биринчи бор унинг ичига кирганларидан буён минг йил ўтди. Бироқ, шу асрлар давомида жавобдан кўра савол кўпайиб бораверди.

Хеопс пирамидасининг пропорциялари шунчаки тасодифмикан! Архитектура тарихи бўйича энг йирик мутахассислардан бири Н. И. Бруновнинг айтишига қараганда, бу иншоотнинг пропорциялари бошқа пирамидаларникидан фарқ қилади. Пирамида дунё мамлакатларига нисбатан деярли идеал равишда мос қилиб қурилган. Хўш, қурувчилар нега шундай қилишган! Бунда йўл қўйилган хато, яъни 4 минуту 35 секундга янглишилганлиги эса ҳатто ҳозирги замон ўлчов асбоблари учун бемалол кечириш мумкин бўлган бир ҳолдир.

Пирамидага кириш жойи шундай қилиб қурилган эканки, унинг ичида, чуқурликда туриб, бирорта муқаддас юлдузни кўриш мумкин экан. Қадимги адибларнинг бу маълумотини қандай изоҳлаш мумкин! Кейинги вақтда айрим тадқиқотчилар шундай тахмин қилишмоқда: юқоридаги каби саволларга жавобни фақат кўмиш маросими моҳиятидагина эмас, балки қадимги мисрликларнинг мураккаб фазовий тассавурларидан ҳам қидирмоқ керак. Негаки бу тасаввурларда табиий ҳодисаларни кузатиш натижасида ҳосил бўлган аниқ билимлар афсоналар билан чамбарчас боғланиб кетгандир. Масалан, айрим Қадимги Миср афсоналарида айтилишича, олам аввал шаклсиз хаосдан —«қоронғи, хира, суюқ «хаосдан иборат бўлган, сўнг ундан биринчи тепалик,» ўша яралиш вақтидаги энг аввалги ва асосий эҳром» пайдо бўлган, кейин шу эҳром устида Қуёш кўринган. Қадимги мисрликларда ана шу тепасида Қуёш пайдо бўлган «энг аввалги эҳром» тимсоли сифатида пирамида шаклидаги иншоотлар қуриш одат бўлмаганмикан! Эҳтимол, бу улкан муқаддас иншоотлар Нил дарёсига сув ато қилувчи табиат ва ер юзида ҳаёт тартиботини сақловчи ўзига хос «тумор» сифатида қурилгандир! Агар шундай бўлса, бу улкан тош иншоот амалий аҳамиятга ҳам эга бўлган. Унда астрономия, математика, қурилиш соҳасидаги буюк амалий билимлар [гарчи жуда ғаройиб тарзда бўлса ҳам, аммо ўша вақтлар учун қонуний бўлган равишда] диний маросимлар, афсоналар, кўмиш расм-русмлари билан чамбарчас қўшилган ҳолда жамланган.

Эҳтимол, ҳозирги замон физикаси бу саволларга жавоб топишда ёрдам бериб, энг янги усуллар қўллаб, Хеопс пирамидасининг тош жасадини очар. Физика ёрдамида олимлар қадимгилар қўли билан яратилган тошқальанинг номаълум заллари ва хонақолари ичида кишилар кўзидан яширилган битмас-туганмас бойлик ва ўтмиш сирларини топишга умид боғламоқдалар.

Бундан минг йил муқаддам халифа Ал-Маъмун ва унинг одамлари худди шуни қидириб топишга уринган эдилар.

«НЕДЕЛЯ»дан Илҳом СУЛТОНОВ таржимаси.

[Боши газетамизнинг 4-июль сонида].

МУТАХАССИСЛАР ИШГА ОТЛАНДИ

Янгийўлдаги озиқ-овқат саноати техникумини бу йил 107 йигит-қиз битириб чиқиб, ҳаётга йўлланма олди. Техникумнинг очилганига ҳозир уч йил бўлди. Ўтган давр ичида у кўплаб мутахассисларни тайёрлаб, халқ хўжалигига етказиб берди. Бу йил биринчи марта кондитер, гўшт ҳамда парранда маҳсулотларини қайта ишловчи мутахассислар тайёрланди.

Ёш мутахассисларнинг кўпчилиги Тошкент ва Янгийўл гўшт комбинатларида ишлайди. Яна бир группа мутахассис эса Душанба ва Уст-Каменогорск шаҳарларида ишлаш истагини билдирди. Уларнинг истаги қондирилди.

Пискентдаги 16-дорихона хизматидан аҳоли мамнун. Дориларни ўз вақтида тайёрлаб беришда фармацевт ўртоқ Н. Шамсиеванинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

И. Зайнутдинов фотоси.

28 ЙИЛДАН СЎНГ

1944 йил. Совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари ўзини «дунёда енгилмас» деб эълон қилган босқинчи гитлерчилар армиясига қақшатғич зарба бермоқда. Совет солдатининг зафарли юриши давом этарди.

Ана шундай кунларнинг бирида «Қизил Ўзбекистон» газетасида «Улуғ Ватан уруши фронтларида» рубрикаси остида «Жанг майдонидаги шифокор» лавҳаси босилиб чиқди.

«Медицина хизмати гвардиячи капитани Ҳамидулла Ҳусанов Улуғ Ватан уруши фронтларида маҳорат кўрсатди...» Жанг майдонларида шонли ҳарбий врач сифатида донг чиқарди.

Сабот-матонати ва маҳорати учун ҳукуматимиз медицина хизмати гвардиячи капитани Ҳамидулла Ҳусановни Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади. Бундан ташқари, Ҳамидулла «Сталинград мудофааси учун» медалини ҳам олган».

Лавҳа газетада босилиб чиққанига 28 йил бўлди. Гвардиячи ҳарбий врачнинг тақдири нима бўлди? Ниҳоят излаб-излаб, лавҳа қаҳрамони Ҳамидулла Ҳусановни қидириб топдик. Ўрта бўй, сочининг қорасидан оқи кўп, 45—50 ёшлар чамасидаги салобатли киши бизни очиқ чеҳра билан кутиб олди. Мақсадимизни тушунтирдик.

— Мен, — деб хотирлай бошлади у, — 22-гвардиячи дивизия составида кўп жангларда қатнашдим. Аввалига дала медицина бўлинмасида оддий ҳарбий врач сифатида хизмат қилдим.

Гвардиячи бригада врачи шонли йўлни босиб ўтди. Сталинграддан то Чехословакия пойтахти Прага шаҳригача борди.

У Тошкентга кўкраги орден, медалларга тўлиб қайтди ва яна халқ соғлиғи посбони бўлиб ишлай бошлади. Тери касалликларини даволаш илмий-текшириш институтида илмий ходим бўлди. Бир қанча тажрибалар қилиб кўрди, ниҳоят, илмий ишини ёзиб тугатди. Диссертация ёқлади. Атоқли олимлар унинг илмий ишини юқори баҳолашиб, унга медицина фанлари кандидати деган илмий даража беришди.

Фронтда чиниққан ёш олим 1953 йили Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида аввалига ассистент, сўнгра доцент, декан, проректор бўлиб хизмат қилди. Ҳозир эса шу институт ректоридир. У ўттиздан ортиқ илмий асар муаллифи.

Жанг майдонида Ҳамидулла Ҳусанов медицина хизмати майори бўлган бўлса, тинч меҳнатда эса СССР соғлиқни сақлаш аълочисидир.

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган врач Ҳамидулла Ҳусанов ўз умрини кишилар саломатлиги учун сарфламоқда.

С. ҒАФУРОВ.

Спорт

ПЕШҚАДАМЛАР УЧРАШУВИ

Биринчи лига коллективларининг кейинги тур ўйини пешқадамларни бир-бири билан учраштирди. «Пахтакор» Кутаиси торпедочилари билан, «Черноморец» эса «Крылья Советов» билан ўйнади. Тошкентдаги учрашувнинг принципиал томони шунда эдики, ҳамшаҳарларимиз 1970 йил кузида ҳал қилувчи ўйинда Кутаиси автозаводчиларини 4:1 ҳисобида мағлуб қилиб, олий лигадан тушириб юборган эдилар. Бу йил кучлилар даврасига қайтишни ўйлаётган мана шу икки команда манфаатлари яна тўқнашди. Автозаводчилар сафида машҳур спортчилар — Кавазашвили, Амбарцумян, Миронов, Ленёв, Силагадзе ва бошқаларни кўрдик. Пахтакорчилар сафида марказий ҳимоячи Штерн йўқ эди, унинг ўрнига «Зарафшон»дан ўтган Купченко ўйнади. Узоқ танаффусдан сўнг ҳимояда Турғунов яна пайдо бўлди. Шунинг учун ҳам ҳимоя чизигимиз деярлик янгилангандай туюлди. Пахтакорчилар рақибларини штраф майдонига яқинлаштирмасликка ҳаракат қилдилар. Учрашувнинг биринчи бўлимида тўп кўпинча майдон марказида бўлди. Танаффусдан сўнг мезбонлар ҳужумни кучайтиришди. Ярим ҳимоячи Солохо ўрнига Фёдоров тушди. У эпчил ҳаракатлари билан кутаисиликларни шошириб қўйди. 48-минутда кучли зарб билан тўп тепиб, ҳисобни очди. Фёдоров ҳисобни яна оширай деган эди. Бироқ тўп дарвозанинг юқори тўсинига тегиб, майдонга қайтди. Торпедочилар мағлубиятдан қутулиш учун бир неча ўйинчиларни алмаштиришди. Лекин кўп ҳолларда дарвозабон Пшеничников моҳирлик қилди. «Пахтакор» кетма-кет олтинчи марта ғалабага эришди.

«Черноморец» футболчилари тошкентликларга етай деб қолдилар. Улар 29 июнда Кишинёв шаҳрида «Нистру»ни мағлуб қилгач (1:0), кейинги турда Куйбишев футболчилари дарвозасига жавобсиз бешта тўп киритишга муваффақ бўлишди. «Крылья Советов» мавсумда биринчи бор енгилди. Донецк кончилари Ашхободда «Стронтель»га ютқазиб қўйишди — 0:1. «Помир» — «Автомобилист» — 2:0, «Олга» — «Спартак» (Орджоникидзе) — 2:1, «Металлург»—«Звезда» — 2:1 ҳисобида тугади. Бу учрашувлардан сўнг биринчи лига пешқадамлари қуйидаги ўринларни эгаллашди:

Командалар:	Ў.	Т.	О.
Пахтакор	16	27—13	25
Черноморец	16	33—13	24
Торпедо К	16	26—10	21
Шахтёр Д	17	21—10	21
Помир	16	22—18	20
Звезда	16	16—13	20
Спартак	17	21—19	19
Кр. Советов	16	16—16	19

Навбатдаги тур 7 июлда бўлади.

Редактор ўринбосари **Р. УМАРОВ.**

МАСТ ҲАЙДОВЧИНИНГ ЖАЗОСИ

ИЧКИЛИКБОЗЛИК ВА АЛКОГОЛИЗМГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Кеч соат 9 да Энгельс кўчасидан Юнусобод томонга қараб катта тезлик билан кетаётган тракторга автоинспектор учрамади. Фақат бекатларда турган одамларгина давлат номер белгиси йўқ, юқори тезликда баъзи машиналарни ҳам қувиб ўтаётган «МТЗ-50»нинг орқидан ҳавотирланиб қараб қолишарди.

— Намунча ховлиқмаса-я, нимадан қуруқ қолаётганийкин?

— Мастга ўхшайди, бир балога йўлиқмаса, қошкийди.

— Ўзи йўлиқса майли-ку, біровга шикаст етказмасин.

Худди шундай бўлди. Ҳайдовчи В. Ахмадиев ўз бошига ўзи бало орттирди, автобус ҳайдовчиси В. Елисеевни ҳам жароҳатлади.

Ичиб олган Винарид бебош ҳолда ҳеч қандай ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига риоя қилмади. Чорраҳада қоидани қўпол равишда бузди. Буни билиб туриб қилди. Шунинг учун ҳам, гўё орқасидан биров қуваётгандек, ўзича, тезликни яна ҳам оширди. Йўл четида турган бузуқ «ПАЗ-652» автобусига яқинлашганида рўпарасидан бошқа машина келаётган эди. Ҳайдовчи мастлиги учун хавфнинг олдини олишга уринмади, тезликни пасайтирмай ўтиб кетмоқчи бўлди.

Йўқ, ўтиб кетолмади. Автобусни орқасидан уриб, олдинга юргизиб юборди. Автобус тагида эса ҳайдовчи В. Елисеев ремонт қилаётган эди...

Винарид автобус ҳайдовчисининг жароҳатланганини кўра туриб, унга ёрдам бериш ўрнига «қуён» бўлди.

В. Елисеев касалхонада икки ой даволанди. Унгача ҳамкасби тегишли жойда «дам олиб» ётди. Киров район халқ судида унинг «пропискасини» узайтириб беришди. Тошкент шаҳар тайёрлов конторасининг тракторчиси В. Ахмадиев бир йилга озодликдан маҳрум этилди.

Винарид бу муддатни меҳнат тузатиш колониясида ўтказади. У кейин ҳам транспорт бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

Суратда: Оққўрғондаги мўъжиза фонтан.

А. АБАЛЯН фотоэтюди.

Реклама ва эълонлар

«УЗБЕККОНЦЕРТ»
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
6,7 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА
СССРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН
САНЪАТ БАЙРАМИНИНГ
ЯКУНЛОВЧИ КАТТА КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ТАВАККАЛ ҚОДИРОВ, ТАМАРА ЮНУСОВА, ЎРИНБОЙ НУРАЛИЕВ, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА ВА ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ:
Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Шерали ЖЎРАЕВ, Дадахон ҲАСАНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Дилором ҚАЮМОВА:
ИЖРОҚУМБУВА АМИНОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ АСКИЯ ВА СЎЗ УСТАЛАРИ
«ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ
Программани — ҒУЛОМ ТОЖИ-АЪЛОЕВ ВА ЗАЙНОВИДДИН ЮСУПОВЛАР олиб борадилар.
Билетлар сотилмоқда.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
5,8 ВА 9 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА
ЁШ ИЖРОЧИЛАР КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА.
Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати КАРИМА УЗОҚОВА:
Республика ёш ашулачилар конкурсининг лауреати АБДУЛЛА БОЗОРОВ:
Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Тельман ҲАСАНОВ, Зулайҳо ОҚИЛОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Азим АЗИЗОВ, Толибжон МУЛЛАЖОНОВ, Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Аҳмаджон ШУКУРОВ, Муҳаммаджон УЗОҚОВ, Аҳрор УБАЙДУЛЛАЕВ, Худайберди ТОИРОВ, Покиза СУРАТАЛИЕВА, Матлуба ХОЛДОРОВА, Мамнуна МИРЗАЕВА.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

11.00 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 11.05 — Болалар учун кинофильм, 11.15 — «Суянчсиз бола» (бадиий фильм, ўзбек тилида).

12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси, 18.00 — Болалар учун. «Қувноқ пионер ёзи» (ўзбек тилида).

Рус тилида: 18.20 — «Ахборот» информацион программаси, 18.35 — СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан. «Изланиш ва самара».

Ўзбек тилида: 19.05 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Абитуриент—72», 19.55 — «Ахборот» информацион программаси, 20.10 — Композитор Дони ЗОКИРОВ билан учрашув, 21.05 — «Ёзувчилар — пахтакорларга», 21.45 — Миллионлар ленинча университети.

Рус тилида: 22.30 — ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ. Новосибирск Академик опера ва балет театри артистларининг концерти, 23.50 — «Урал хори» (фильм — концерт).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — «Беҳуда ўтган умр» (телевизион фильм, ўзбек тилида).

22.30 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Жасорат» (ҳужжатли фильм), 20.55 — Реклама (рус тилида), 21.10 — «Оқ дарё узра момақалдироқ» (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уз ҳақингда сўзла — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз 12, 4 да, кеч соат 8 да).

Зулматдан зиё — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда) «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари. — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Тоот оиласи. — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Рус даласи — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9.45 минутда).

Омадли жентельменлар (кундуз соат 11.40 минут, 1 ярим ва 3 яримда). Федра (кундуз 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда), — «МОСКВА».

Республика «Узводоканал» трести коллективи Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрининг биринчи ёрдамчиси З. З. Калоновга ўғли

УЛУҒБЕКнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 1786.
ИНДЕКС 64697.
Р — 01586